

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

EU-kommissionens förslag om certifieringsramverk för upptag och infångning av koldioxid (CRCF)

M2022/02237

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden

I förslaget till förordning föreslås en första EU-omfattande frivillig standard för certifiering av koldioxidupptag. Enligt Europeiska kommissionen pekar rådande förhållanden på flera marknadsmisslyckanden inom certifiering av koldioxidupptag som försvårar framväxten av tillförlitliga certifieringsstandarder på marknadsmässiga grunder. För det första identifieras asymmetrisk information och bristande transparens som leder till att potentiella kunder som vill certifiera sin verksamhet saknar förtroende för de certifikat som hittills uppstått, eller misstänker att deras kunder skulle göra det. För det andra försvårar enligt kommissionen frånvaron av en enhetlig branschstandard finansieringen av projekt inom koldioxidupptag. Sammantaget görs bedömningen att en enhetlig och frivillig minimistandard för certifiering av koldioxidupptag ska utvecklas av kommissionen i samarbete med en expertgrupp.

Konkurrensverket anser att det vore önskvärt med konkurrerande privata certifikat på en fungerande marknad för certifiering, och accepterar samtidigt de av kommissionen påpekade marknadsmisslyckandena som hejdar framväxten av en sådan, väl fungerande, marknad. Detta tillkortakommande försvagar i sin tur certifieringen av koldioxidupptag och -lagring som en konkurrensparameter nedströms (mellan företag som är potentiella köpare av certifikat). Certifiering har större effekt ju högre förtroende den åtnjuter hos slutkunderna. En frivillig transparent och allmänt accepterad minimistandard kan således utgöra en plattform på vilken kommersiella certifieringsalternativ kan konkurrera. Genom sin frivillighet bör den inte heller nödvändigtvis förhindra att alternativa minimistandarder uppstår på marknadsmässiga grunder. Dock är det möjligt att kom-

missionens standard efter sitt införande i praktiken blir ett skall-krav. Hur långtgående standardiseringen ska vara bör därför begränsas av den grad i vilken det råder samsyn hos experter avseende tillfredsställande certifieringsmetoder. Handlar initiativet mest om att lösa ett koordineringsproblem (jämförbart med tangentbordets uppsättning) och/eller om att skapa förtroende hos slutkunderna genom att lösa informationsasymmetrier och förbättra transparensen (jämförbart med marknaden för begagnade bilar), så kan det vara motiverat att etablera en detaljerad standard baserad på vilken certifierare kan konkurrera med övriga parametrar som pris, och köpare av certifikat kan konkurrera med ett allmänt accepterat certifikat på nedströmsmarknader. Råder det däremot fortfarande stor osäkerhet eller oenighet om lämpligheten av olika certifieringsmetoder (exempelvis pga. kvarstående forsknings- och utvecklingsbehov) så kan det vara bättre att börja med en mer avskalad standard, i syfte att bevara utrymme för en gynnsam upptäcktsprocess både i konkurrensen mellan certifierare och inom forskningen.

Allmänt accepterade standarder kan uppstå på rent marknadsmässiga grunder, och det är inte uteslutet att certifieringsmarknaden på sikt skulle kunna lösa de i förslaget beskrivna utmaningarna utan reglering. Hur mycket tid man vill ge marknadsprocessen är en policyfråga. I det föreliggande fallet innebär de redan på EU-nivå förankrade klimat- och utsläppsmålen viss brådska i etableringen av en standard. Vad gäller subsidiaritetsfrågan kan göras gällande att den uppstående marknaden för infångning och upptagning av koldioxid sannolikt är internationell, vilket innebär att en överstatlig standard möjliggör effektivitetsvinster genom ökad marknadsstorlek och lägre administrativ börda för företag, jämfört med samexisterande offentliga nationella standarder.

En likvid europeisk marknad för standardiserade certifikat, kanske till och med i börsform, kan underlätta för små och medelstora företag på certifieringsmarknadens båda sidorna att etablera sig, och på så vis vara konkurrensfrämjande. Samtidigt är särskilt de långsiktiga effekterna av en alltför detaljerad offentlig EU-standard svåra att förutspå och innebär risker, exempelvis om standarden visar sig vara suboptimal, eller – avseende konkurrensen – om den kväver nischer i vilka små företag annars skulle kunna etablera sig genom exv. kvalitetsdifferentiering.¹

För att skapa utrymme för en fungerande konkurrens på lika villkor inom kommersiell certifiering är det under alla förhållanden viktigt att standarden i största möjliga mån utformas teknikneutralt.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. Föredragande har varit ekonområdet Mark Bernard.

¹ Exempel på sådan differentiering på certifieringsmarknader är livsmedelsmärkningar som KRAV, Demeter och Fairtrade, eller miljömärkningar som Svanen.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och beslutet saknar därför namnunderskrift.

Rikard Jermsten